

SPIIS TREŚCI

1. NEUROENDOKRYNNE UWARUNKOWANIA DOJRZEWANIA PŁCIOWEGO – <i>Marek Pawlikowski</i>	13
Regulacja neurohormonalna w układzie podwzgórze–przysadka–gonady	14
Rola układu neuroendokrynnego w dojrzewaniu płciowym	15
Wrażliwość podwzgórza a działanie steroidów gonadowych	16
Rola melatoniny	17
Hipoteza krytycznej masy ciała i hipoteza leptynowa	18
Rola hormonów nadnerczy	18
Rezonans rytmów	19
2. DOJRZEWANIE PŁCIOWE – <i>Alina Komorowska</i>	23
Okresy rozwoju narządów płciowych	23
Okres noworodkowy	24
Okres spokoju hormonalnego	26
Okres dojrzewania płciowego	27
Okresy rozwoju płciowego a wydzielanie się gonadotropin i steroidów płciowych	33
Diagnostyka cytohormonalna w okresie dojrzewania	34
Kryteria dojrzałości dziewcząt	35
3. PRZEDWCZESNE I OPÓŹNIONE DOJRZEWANIE PŁCIOWE – <i>Jan Komorowski</i>	37
Przedwczesne dojrzewanie płciowe	39
Przedwczesne dojrzewanie płciowe prawdziwe	39
Przedwczesne dojrzewanie płciowe rzekome	42
Przedwczesne dojrzewanie płciowe niepełne	45
Opóźnione dojrzewanie płciowe	46
Konstytucjonalne opóźnienie rozwoju i wzrostu	47
4. PRAWDŁOWY I POWIKŁANY ROZWÓJ SUTKÓW – <i>Izabella Rzepka-Górska</i>	50
Fizjologia gruczołów sutkowych	50
Patologia gruczołów sutkowych	51

Przedwczesny rozwój sutków	51
Stany patologiczne w okresie pokwitania	51
Nowotwory sutków u dziewcząt	55
 5. ZABURZENIA ROZWOJU CIELESNO-PŁCIOWEGO I ICH	
UWARUNKOWANIA GENETYCZNE – <i>Lucjusz Jakubowski</i>	58
Rozwój gonad	59
Okres embrionalny	59
Znaczenie chromosomów X i Y w różnicowaniu się gonad	61
Zaburzenia rozwoju cielesno-płciowego	78
Zespół Turnera	80
Kobiety z kariotypem 47, XXX	85
Czysta dysgeneza gonad	85
Mieszana dysgeneza gonad	87
Zespół Klinefeltera	89
Zespół XX-mężczyzny	90
Obojnactwo prawdziwe	90
Obojnactwo rzekome żeńskie	91
Obojnactwo rzekome męskie	94
 6. WADY WRODZONE NARZĄDÓW PŁCIOWYCH	
– <i>Alina Komorowska, Lidia M. Walczak</i>	98
Fizjologia rozwoju narządów płciowych	98
Wady wrodzone	100
Zarośnięcia	101
Przegrody pochwy i macicy	105
Brak pochwy i macicy	110
 7. ZABURZENIA MIESIĄCZKOWANIA	
– <i>Lidia M. Walczak, Alina Komorowska</i>	112
Rodzaje zaburzeń miesiączkowania	112
Zaburzenia częstości cyklu	112
Zaburzenia obfitości krwawień	113
Krwawienia dodatkowe	113
Najczęstsze przyczyny zaburzeń miesiączkowania	114
Niewydolność jajników	118
Niewydolność podwzgórzowo-przysadkowa	118
Zaburzenia czynności podwzgórzowo-przysadkowej	119
Zaburzenia miesiączkowania po preparatach farmakologicznych	120
Pierwotna niewydolność jajników	121
Wady macicy i pochwy	123
Hiperprolaktynemia	124
Zaburzenia pourazowe	124
Ogólne zasady leczenia <i>amenorrhoea</i>	125

8. KRWAWIENIA CZYNNOŚCIOWE – <i>Izabella Rzepka-Górska</i>	127
Procesy neurohormonalne i metaboliczne a miesiączkowanie.	127
Przemiany hormonalne w okresie dojrzewania	
osi podwzgórzowo–przysadkowo–jajnikowej.	128
Typy miesiączkowania u dziewcząt.	129
Krwawienia młodocianych	130
Leczenie krwawień	131
Obfite miesiączki.	132
Częste miesiączki	132
Leczenie zaburzeń miesiączkowania	132
9. ZESPÓŁ NAPIĘCIA PRZEDMIESIĄCZKOWEGO I BOLESNE	
MIESIĄCZKOWANIE – <i>Alina Komorowska, Lidia M. Walczak</i>	136
Zespół napięcia przedmiesiączkowego	136
Bolesne miesiączkowanie	137
Pierwotne bolesne miesiączkowanie	137
Wtórne bolesne miesiączkowanie.	137
10. JADŁOWSTRĘT PSYCHICZNY – <i>Jan Komorowski</i>	139
Objawy kliniczne.	142
Zaburzenia hormonalne	143
Rozpoznanie różnicowe	144
Leczenie	144
11. OTYŁOŚĆ W OKRESIE DOJRZEWANIA DZIEWCZĄT	
– <i>Jan Komorowski</i>	147
Ośrodkowa regulacja zachowania alimentacyjnego i homeostazy energetycznej	148
Rola tkanki tłuszczowej w dojrzewaniu płciowym.	153
Hormonalne aspekty otyłości w okresie wzrastania i dojrzewania	153
Rozpoznanie otyłości	155
Obraz chorobowy i powikłania otyłości	157
12. ZABURZENIA CZYNNOŚCI GRUCZOŁU TARCZOWEGO	
W OKRESIE DOJRZEWANIA – <i>Jan Komorowski</i>	160
Wole obojętne młodzieńcze	161
Niedoczynność gruczołu tarczowego	162
Nadczynność gruczołu tarczowego	164
13. ZAPALENIA NARZĄDÓW PŁCIOWYCH I UKŁADU MOCZOWEGO	
WYWOŁANE PRZEZ CZYNNIKI BIOTYCZNE – <i>Alicja Kurnatowska</i>	167
Zakażenia wirusowe	167
Zakażenia bakteryjne.	170

Zarażenia grzybicze	175
Zarażenia rzęsistkowe	181
14. ZAPALENIA NARZĄDÓW PŁCIOWYCH WYWOŁANE CZYNNIKAMI	
ABIOTYCZNYMI – <i>Lidia M. Walczak, Alina Komorowska</i>	186
Współistnienie zakażeń dróg moczowych i narządów płciowych	188
Wynicowanie błony śluzowej cewki moczowej	189
Przyczyny mechaniczne zapaleń sromu i pochwy	190
Masturbacja	190
Ciała obce	190
Przyczyny hormonalne zapaleń sromu i pochwy	192
Zrost napletka łechtaczki	192
Zrost warg sromowych mniejszych	193
Zmiany atroficzne	193
Liszaj biały	193
Bielactwo	194
Zakażenia krwiopochodne	194
Błonica sromu	194
Cukrzyca dziecięca	195
Inne przyczyny zapaleń sromu i pochwy	195
Zarażenie owsikami	195
Zarażenie glistą ludzką	196
Wszawica łonowa	197
Świerzb drażący	197
Rzeżączka	197
Kiła	200
Odwyrostkowe zapalenie przydatków	200
Różnicowanie zapalenia przydatków z zapaleniem wyrostka robaczkowego	201
15. URAZY NARZĄDÓW PŁCIOWYCH	
– <i>Alina Komorowska, Lidia M. Walczak</i>	203
Urazowy krwiak sromu	203
Pęknięcie błony dziewiczej i przedsionka pochwy	204
Pęknięcia i rozdarcia sklepienia pochwy	204
Uszkodzenia przez ostre przedmioty	204
Wykorzystywanie seksualne dziecka	205
16. NOWOTWORY NARZĄDÓW PŁCIOWYCH	
– <i>Alina Komorowska, Lidia M. Walczak</i>	206
Nowotwory łagodne sromu	206
Torbiele	206
Naczyniaki	207
Brodawki i kłykciny kończyste	207

Nowotwory złośliwe pochwy	208
Budowa i przemiany nabłonkowe szyjki macicy	208
Zmiany wirusowe	211
Polipy błony śluzowej	211
Zakażenie HPV	211
Dysplazja i wczesny rak szyjki macicy	212
Zmiany dysplastyczne	212
Rak szyjki macicy	214
Endometrioza narządów płciowych	214
Nowotwory jajnika w okresie rozwojowym	215
Nowotwory nabłonkowe	216
Torbiele czynnościowe jajnika	219
 17. ANTYKONCEPCJA U DZIEWCZĄT – <i>Izabella Rzepka-Górska</i>	221
Zagadnienia dotyczące współżycia płciowego	221
Aspekty prawne współżycia płciowego	224
Metody antykoncepcji	224
Metody naturalne	224
Metody „bariery”	225
Hormonalne środki antykoncepcyjne	225
Zapobieganie ciąży po odbytych stosunku	226
Domaciczne kształtki antykoncepcyjne (IUD)	226
System implantacji podskórnej	227
Dobór środków antykoncepcyjnych	227
 18. CIĄŻA I PORÓD – <i>Alina Komorowska</i>	228
Przebieg ciąży	228
Przebieg porodu	230
Wczesne macierzyństwo a zdolność przystosowawcza	230
 19. DIAGNOSTYKA ULTRASONOGRAFICZNA W GINEKOLOGII	
WIEKU ROZWOJOWEGO – <i>Jacek Suzin, Wiesław Tyliński</i>	232
Badania diagnostyczne narządów płciowych	233
Macica	233
Szyjka	235
Jajniki	235
Pochwa	237
Nieprawidłowości	237
Agenezja pochwy i macicy	237
Wady macicy	238
Zmiany łagodne	238
Zmiany złośliwe	240
Problemy diagnostyczne	241

20. BADANIE GINEKOLOGICZNE DZIEWCZĄT	
– <i>Alina Komorowska, Lidia M. Walczak</i>	244
Przygotowanie do badania	245
Elementy badania	245
Badanie ogólne	246
Badanie ginekologiczne	247
SKOROWIDZ	249